

DIE DOEL EN TAAK VAN DIE KLINIEKSKOOL LOOPSPRUIT

deur

JOHANNES PETRUS VAN DER WALT, M.A., D.PHIL.

Verhandeling ingedien ter gedeeltelike
nakoming van die vereistes vir die graad

MAGISTER EDUCATIONIS

in die
Fakulteit Opvoedkunde
aan die

POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT
vir
CHRISTELIKE HOËR ONDERWYS.

Leier: Prof. dr. S.J. Preller.

Potchefstroom.

Augustus 1969.

Opgedra aan my Vrou,

en die Moeders van ons kinders...

VOORWOORD

Dit is 'n besondere voorreg om langs hierdie weg dank te betuig aan die volgende, wat op die een of ander manier 'n bydrae gelewer het tot die aanvoerwerk en die voltooiing van hierdie verhandeling :

In die eerste plek teenoor God Drie-enig, wat my begenadig het met die gawes om hierdie navorsing tot Sy eer, en tot diens van die opvoeding en onderwys te kon voltooi.

Tweedens, aan my vrou en kinders, waar veral eersgenoemde die stille inspirasie tot en stukrag ook agter hierdie navorsing was.

Derdens, aan die verskillende afdelings van die Ferdinand Postma-biblioteek, en die tikster, wat voortreflike dienste aan my gelewer het.

Vierdens, aan mnr. M.P.A. van der Walt, Hoof van die Kliniekskool Loopspruit, vir vriendelike hulp wat hy aan my verleen het.

Vyfdens, aan 'n kollega, prof. dr. S.J. Preller, Hoof van die Departement Empiriese Opvoedkunde, wat as my leier vir hierdie verhandeling opgetree het.

Die Skrywer.

INHOUDSOPGAWE

VOORWOORD

HOOFSTUK 1

INLEIDING, PROBLEEMSTELLING EN ONTSTAAN VAN DIE KLINIEKSKOOL LOOPSPRUIT

1. Inleiding 1
2. Die aard en omvang van die probleem 3
 - (a) Die opvoedkundige aard van die probleem 3
 - (b) Die omvang van die probleem 4
 - (c) Afbakening van die terrein en doel van die ondersoek 10
 - (d) Metode van ondersoek 11
 - (e) Omskrywing van enkele begrippe en terme 11

HOOFSTUK 2

BESKRYWING VAN DIE KLINIEKSKOOL LOOPSPRUIT

1. Inleiding 23
2. Die doel 23
3. Die inhoud 24
4. Die metodes van onderwys en terapie 26
5. Die tug 29
6. Evaluering, diagnostisering en desertyfisering 31
7. Die personeel 33
8. Die administrasie 37
9. Die skoolgeboue en toerusting 39
10. Die gronde 39
11. Die finansiering 40
12. Die beheer 40
13. Die leerlinge 41
14. Die koshuise 43

- 15. Die terapeutiese diens 44
 - (a) Die verwerf van 'n persoonsbeeld 45
 - ← (b) Remediëring 48
 - (c) Nasorg en vasstelling van die mate van sukses behaal met terapie 50
- 16. Samevatting 53

HOOFSTUK 3

DIE OORSAKE VAN GEDRAGSAFWYKINGS EN DIE BEHOEFTE VAN GEDRAGSAFWYKENDE LEERLINGE

- 1. Inleiding 54
- 2. Die oorsake van gedragsafwykings 54
 - (a) Spesifieke bydraes van die huisgesin tot afwykende gedrag 54
 - (b) Die invloed van die gesin op die groei en ontwikkeling van die kind 60
 - (c) Bydraes van die gemeenskap tot gedragsafwykings 61
 - (d) Die skool as bron van gedragsafwykings 63
 - (e) Ander oorsake van gedragsafwykings 67
- 3. Die behoeftes van gedragsafwykende leerlinge 74
 - (a) Behoeftes spruitende uit die gesinslewe 74
 - (b) Behoeftes spruitende uit die groei en ontwikkeling van die kind 78
 - (c) Behoeftes spruitende uit die gemeenskap en maats van die kind 79
 - (d) Behoeftes ten opsigte van die skool 79
- 4. Samevatting 80

HOOFSTUK 4

DIE NORME VIR 'N KLINIEKSKOOL

- 1. Inleiding 81

2. Bepaling van norme 82
 - (a) Norme vir die doel 82
 - (b) Norme vir die inhoud 83
 - (c) Norme vir die metodes 86
 - (d) Norme vir die tug 88
 - (e) Norme vir evaluering en desertifisering 91
 - (f) Norme vir die personeel 92
 - (g) Norme vir die administrasie 96
 - (h) Norme vir die skoolgeboue en toerusting 97
 - (i) Norme vir die gronde 98
 - (j) Norme vir die finansiering 98
 - (k) Norme vir die beheer 99
 - (l) Norme ten opsigte van die leerlinge 99
 - (m) Norme vir die koshuise 100
 - (n) Norme vir die terapeutiese diens 101
3. Samevatting 106

HOOFSTUK 5

TOETSING VAN DIE KLINIEKSKOOL LOOPSPRUIT AAN DIE NORME

1. Inleiding 107
2. Toetsing van die Kliniekskool Loopspruit aan die norme 107
 - (a) Die doel 107
 - (b) Die inhoud 109
 - (c) Die metodes 111
 - (d) Die tug 113
 - (e) Die evaluering en desertifisering 114
 - (f) Die personeel 115
 - (g) Die administrasie 121
 - (h) Die skoolgeboue en toerusting 123
 - (i) Die gronde 123
 - (j) Die finansiering 124
 - (k) Die beheer 125
 - (l) Die leerlinge 125

- (m) Die koshuise 125
- (n) Die terapeutiese diens 126
- 3. Samevatting 127

HOOFSTUK 6

SAMEVATTENDE GEVOLGTREKKINGS

- 1. Inleiding 128
- 2. Samevattende evaluering 128
 - (a) Voortreflikhede van die Kliniekskool Loopspruit 129
 - (b) Leemtes en aanbevelings ter verbetering van die Kliniekskool Loopspruit 135
- 3. Slotbeskouing 141

TABELLE

- 1. Gemiddelde kwartaallikse en jaarlikse inskrywing aan die Kliniekskool Loopspruit vir die tydperk 1953 tot 1967 9
- 2. Verstandsaafwykende leerlinge in die Kliniekskool Loopspruit gegroepeer volgens ouderdom 42
- 3. Leerlinge toegelaat tot die Kliniekskool Loopspruit gedurende 1963 43
- 4. Skolastiese bevordering van leerlinge aan Loopspruit gedurende 1963 51
- 5. Rehabilitasie van 'n steekproef van 111 leerlinge in die Kliniekskool Loopspruit gedurende 1963 52
- 6. Kwalifikasies en ervaring van onderwyspersoneel 1969. 118

BYLAES 144

- A. Gedragsskattingskaal 144
- B. Verslag van die vordering van werkseienskappe en kriteria vir die skatting van die werkseienskappe 148
- C. Daaglikse verslag van die klasprefek. 149

BIBLIOGRAFIE 150

ONDERHOUDE GEVOER 162